

ΤΑΞΗ: Α' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 12 Απριλίου 2023
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Λίγα λόγια για την Αγάπη...

Μια λέξη. Πέντε γράμματα. Είσαι δυστυχής, άμα δεν τη νιώσεις. Είσαι ευτυχής, εάν τη νιώσεις. Μοιάζει, φαίνεται, σαν μια συνάρτηση ανάμεσα στον έρωτα και το πάθος. Με αυτήν απολαμβάνεις, συμπαραστέκεσαι, διασκεδάζεις, δίνεις και πολύχρωμα και πολυδύναμα νιώθεις κάποιον δίπλα σου «σαν το άλλο σου μισό». Είναι η αγάπη.

Δεν έχεις λόγο που αγαπάς. Και αυτό είναι που σε μαγεύει. Σε μαγεύει να ζωγραφίσεις την ομορφιά της ζωής. Γιατί αυτό που λέμε αγάπη είναι ένα έργο τέχνης. Υπάρχουν καλλιτέχνες όλων των ειδών. Οι καλλιτέχνες της αγάπης, όμως χρησιμοποιούν τα εργαλεία τους για να εκφράσουν το ανέκφραστο. Χωρίς πινέλο, αποτυπώνουν τη ζωή με τα πιο ζωηρά χρώματα. Χωρίς σμίλη χαράζουν τη μαγεία της ύπαρξης. Χωρίς κλίμακα δημιουργούν μουσική για όλους μας. Χωρίς καμία χορογραφία μπαίνουν στο χορό της ζωής. Μια τέχνη που όλοι μπορούν να μάθουν, αν τους έρθει μία και μοναδική σταγόνα από τον ουρανό που θα πέσει στο ποτήρι της ζωής για να μειώσει την πίκρα της.

Αγάπα. Αγάπη εστί ένας ουρανός που πότε βρέχει, πότε χιονίζει και πότε είναι καταγάλανος και λαμπερός. Μπορεί να έρθει μια μικρή βροχή. Δεν πειράζει. Θα

μάθεις. Και αν είναι απλά μια μπόρα με μικρή διάρκεια πάλι δεν πειράζει, καθώς ο προσωρινός αποχωρισμός δυναμώνει τα μεγάλα αισθήματα και σβήνει τα μικρά, όπως ο αέρας δυναμώνει τη φωτιά και σβήνει το κερι.

Αγάπα αληθινά, πρόσεχε όμως. Αυτό απαιτεί προσπάθεια. Είναι ένας λεπτός σπάγκος που αν δεν τον χειριστείς σωστά κάποια στιγμή θα τεντωθεί και θα σπάσει. Η αγάπη ποτέ δεν πεθαίνει από φυσικό θάνατο. Πεθαίνει όμως από αδιαφορία και εγκατάλειψη. Πεθαίνει όταν τη θεωρήσουμε δεδομένη. Πράγματα που παραλείπουμε και αγνοούμε είναι συχνά πιο επικίνδυνα από τα λάθη που κάνουμε. Τελικά, θα έλεγα, η αγάπη πεθαίνει από κόπωση και πλήξη, από έλλειψη φροντίδας και στοργής. Πρόσεχε! Μην την σκοτώσεις! Ανανέωσε την, όπως εσύ το νιώθεις!

Και θα μας πει ο Somerset Maugham: «Η μεγαλύτερη τραγωδία της ζωής δεν είναι ότι πεθαίνουν οι άνθρωποι, αλλά ότι παύουν ν' αγαπούν». Ίσως φθείρονται, αναλώνονται και καταναλώνονται σε αυτό το άγχος της ρουτίνας, αυτόν τον μέγα ρυπαντή της αγάπης. Μην αφήνεις τίποτα να ανεβαίνει πιο πάνω από τα σκαλιά της αγάπης και της υγείας σου, γιατί μετά δεν θα μπορείς ούτε να τα ανέβεις.

Είναι μεγάλη η δύναμη της αγάπης. Σαν να σε αλλάζει ριζικά. Δεν ξέρω, νιώθεις σαν να έχεις ταξιδέψει σε όλο τον κόσμο. Είσαι απλά γεμάτος. Γεμάτος σκέψεις, όνειρα, συναισθήματα, στόχους, ευτυχία, ψυχική υγεία και ευμάρεια. Δεν αγαπάς για να σε αγαπήσουν, αγαπάς γιατί απλά έτσι νιώθεις. Αγάπα και σύ και μην ξεχνάς για να έχεις απόλυτο έλεγχο στο σώμα σου και τη ζωή σου απαιτούνται τρία πράγματα: ένας στόχος, ένα όνειρο και μία αγάπη...

Βασίλης Σκωλίκης,

<http://djvassilisskolikis.blogspot.com/2010/11/blog-post.html>,

Τρίτη 9 Νοεμβρίου 2010

(Διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2**Εκείνη**

Γεννιέσαι την έχεις μητέρα
πηδάς στον αέρα σκας στο πάτωμα
εκείνη σε βάζει στην κούνια
στα μάτια σαπούνια και γαλάκτωμα

Μετά που σε στέλνουν σχολείο
στο δίπλα θρανίο εκείνη κάθεται
μικρή με τα ροζ κοκαλάκια
και τα ποιηματάκια που θα μάθετε

Για να σε προσέξει ρεγίματα κάνεις
χτυπιέσαι στους δρόμους πλακώνεσαι
της σπας με νεράντζια τα τζάμια

Σηκώνεσαι κι είσαι δεκάξι βαριέσαι στην τάξη,
γράφεις ποιήματα
το στήθος της θέλει να σπάσει
κυλιέται στα δάση και στα κύματα

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2023
Β' ΦΑΣΗ**E_3.Nλ1(ε)**

Την ψάχνεις, το σκας απ' το σπίτι

σε σέρνει απ' τη μύτη...

αυτό το βάλσαμο

αυτή η τυραννία σε τραβά

ενώ κανένας βοηθός δεν υπάρχει

να πει τι έχεις πάθει τι σε πόνεσε

κι εκείνη δε λέει να κοιτάξει

Λοιπόν έχω βγάλει και δίσκο

και πάλι δε βρίσκω εκείνο που 'θελα.

Πρίν βγω στη σκηνή νιώθω χάλια

Μα σαν το συγκρότημα βγαίνει

μπροστά φωτισμένη εκείνη κάθετα

χωρίς στα μαλλιά κοκαλάκια

χωρίς ποιηματάκια που θα μάθετε

Περνάω την κιθάρα στο βύσμα

με πιάνει ένα πείσμα απογειώνομαι

αρχίζω τον πρώτο μου στίχο

Φοίβος Δεληβοριάς**(Διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης)**

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

1^ο υποερώτημα

Σε 60-70 λέξεις να αναφέρετε τα βασικά χαρακτηριστικά της αγάπης, όπως παρουσιάζονται στις τρεις τελευταίες παραγράφους του **Κειμένου 1**.

Μονάδες 10

2ο υποερώτημα

Βρείτε τρεις γλωσσικές επιλογές, με τις οποίες ο συγγραφέας του **Κειμένου 1** επιτυγχάνει να κάνει το ύφος του οικείο και προσφιλές προς τους αναγνώστες του.

Μονάδες 6

3^ο υποερώτημα

Στην δεύτερη (2^η) παράγραφο του **Κειμένου 1** γίνεται χρήση της αναλογίας ως τρόπου ανάπτυξης παραγράφου. Να βρείτε τα δύο συγκρινόμενα μέλη της και ποια πρόθεση του συγγραφέα εξυπηρετεί αυτός ο τρόπος ανάπτυξης.

Μονάδες 10

4ο υποερώτημα

«.....καθώς ο προσωρινός αποχωρισμός δυναμώνει τα μεγάλα αισθήματα και σβήνει τα μικρά, όπως ο αέρας δυναμώνει τη φωτιά και σβήνει το κερί» (3^η παράγραφος). **α.** Να μετατρέψετε την παραπάνω πρόταση στην αντίθετη σύνταξή της (Μονάδες 4) και **β.** Να καταγράψετε τις υφολογικές αλλαγές που θα επέλθουν μετά την μετατροπή σας (Μονάδες 5)

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Β

Αφορμώμενοι/ες από το **Κείμενο 1** αποφασίζετε να συντάξετε ένα άρθρο για τη σχολική σας εφημερίδα, στο οποίο θα αναλύσετε την πολύπλευρη σημασία της αγάπης για τον άνθρωπο, καθώς και τους παράγοντες που την υπονομεύουν στη σύγχρονη εποχή. (350-400)

Μονάδες 30**ΘΕΜΑ Γ**

Στο τραγούδι (**Κείμενο 2**) ο καλλιτέχνης εξυμνεί την αγάπη του για τη γυναίκα. Να εντοπίσετε: **α.** Δύο (2) αφηγηματικές τεχνικές (Μονάδες 10) και **β.** Δύο (2) διαφορετικά εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιεί για να την εξωτερικεύσει στο κοινό του. (Μονάδες 10)

Μονάδες 20**ΘΕΜΑ Δ**

Ποιες μορφές αγάπης παίρνει η γυναίκα στα διάφορα στάδια της ζωής του πρωταγωνιστή; Να παρουσιάσετε τις απόψεις σας σε 100-150 λέξεις.

Μονάδες 15